

Sygn. akt VIII U 521/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy Ż. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania Ż. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 stycznia 2019 r. **nr** (...)

1. zmienia częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż Ż. M., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, poczynając od dnia 3 sierpnia 2017 roku;

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 521/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 stycznia 2019r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art.83 ust.1 pkt 1 w związku z art.68 ust.1 pkt 1 lit. a ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art.58§2 k.c. stwierdził, że Ż. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega:

- obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 22 lipca 2014r.,

- dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 22 lipca 2014r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że przedłożona przez Ż. M. dokumentacja potwierdza, że ww. prowadziła działalność gospodarczą do dnia rozwiązania spółki cywilnej. Nie można natomiast przyjąć, że od 22 lipca 2014r. Ż. M. prowadziła działalność zarobkową wykonywaną w sposób ciągły i zorganizowany. Wymieniona nie podjęła działań podporządkowanych zasadzie racjonalnego gospodarowania, nie nastąpiło prowadzenie zawodowej działalności gospodarczej w celach zarobkowych oraz w sposób zorganizowany i ciągły. Prowadzi to do wniosku, że działania te zmierzały jedynie do zabezpieczenia sytuacji finansowej Ż. M. przez skorzystanie z wysokiego świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Samo opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne nie może prowadzić do wniosku, że Ż. M. przejawiała zamiar faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej.

W odwołaniu od decyzji Ż. M. domagała się jej zmiany przez przyjęcie, że jako prowadząca działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu począwszy od 22 lipca 2014r. oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 22 lipca 2014r.

W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że w zakresie swojej działalności związana była z branżą odzieżową. W związku z brakiem doświadczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz brakiem wsparcia innych przedsiębiorców rozpoczęła samodzielne poszukiwanie partnerów biznesowych w postaci dostawców towarowych. Odwołująca w sposób cykliczny, stały oraz wymierny czasowo podejmowała działania związane ze zdobywaniem wiedzy i umiejętności, które są potrzebne w prowadzonej działalności gospodarczej i mają związek z tą działalnością. W ten sposób wykonywała takie czynności jak: obsługa korespondencji, obsługa połączeń telefonicznych, podejmowanie rozmów z potencjalnymi partnerami, poszukiwanie odpowiedniego lokalu na rzecz prowadzonej działalności oraz analiza i rozeznanie rynku odzieżowego. Nadto odwołująca skupiła się na projektowaniu logotypu niezbędnego pod szyld działalności, którą się zajmowała i którą planowała rozwijać.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

odwołująca Ż. M. w okresie od 10 kwietnia 2013r. do 22 lipca 2014r. prowadziła działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej z A. G.. Była to działalność prowadzona na zasadzie franczyzy polegająca na sprzedaży ubrań.

Kiedy odwołująca zakończyła umowę spółki cywilnej była już w drugim/trzecim miesiącu ciąży, o czym wiedziała.

Odwołująca i świadek W. M. (mąż odwołującej) zeznali, że po rozwiązaniu spółki cywilnej odwołująca zamierzała dalej prowadzić sklep w ramach franczyzy z firmą (...) i szukała lokalu w G., czyli w miejscu swojego zamieszkania. Opracowywała logo sklepu. Odwołująca zeznała, że wycofała się z franczyzy, bo okazało się, że wzrosła opłata kaucji franczyzy do 100 000 zł. Odwołująca zaś nie wiedziała, że gdyby w G. otwierała sklep to będzie tak wysoka kaucja, na którą nie będzie jej stać. Było to niedopatrzenie z jej strony.

Odwołująca miała zagrożoną ciążę i w październiku 2014r. poszła na zwolnienie lekarskie. Odwołująca pobierała:

- od 1 października 2014r. do 24 grudnia 2014r. zasiłek chorobowy,
- od 25 grudnia 2014r. do 23 grudnia 2015r. zasiłek macierzyński,
- od 24 grudnia 2015r. do 3 sierpnia 2016r. zasiłek chorobowy,
- od 4 sierpnia 2016r. do 2 sierpnia 2017r. zasiłek macierzyński,
- od 2 października 2017r. do 23 października 2017r. zasiłek opiekuńczy,

- od 1 grudnia 2017r. do 26 lutego 2018r. i od 4 marca 2018r. do 28 listopada 2018r. zasiłek chorobowy.

Trzecie dziecko odwołująca urodziła w styczniu 2019r.

W sierpniu 2017r. odwołująca zdecydowała się wynająć jedno z mieszkań przy ul. (...). M. S. w G.. W dniu 10 sierpnia 2017r. zawarła umowę najmu z M. M., na mocy której wynajęła lokal mieszkalny na okres od 10 sierpnia 2017r. do 31 listopada 2018r. Było to mieszkanie, które wcześniej odwołująca wyremontowała i wyposażała. Nadawało się ono od razu do zamieszkania. Strony umowy umówiły się, że na początku M. M. wpłaci odwołującej kaucję w wysokości 10 000 zł na poczet przyszłych należności ze stosunku najmu, a po zakończeniu najmu ureguluje wszystko i tak się też stało. W 2018r. odwołująca wynajęła drugie mieszkanie. Było to mieszkanie wydzielone z mieszkania zajmowanego przez odwołującą, uprzednio wyremontowane i umeblowane. Potem w 2019r. odwołująca zawarła kolejne umowy najmu mieszkania w G. przy ul. (...) na okresy od 28 stycznia do 31 maja 2019r., od 1 czerwca do 31 grudnia 2019r. i od 1 listopada 2019r. do 1 listopada 2020r. Odwołująca zajmuje się, oprócz podpisywania umów najmu, regulacją należności, opłatami za media, usuwaniem usterek. Oferty najmu mieszkań odwołująca publikuje w Internecie na (...).

Działalność tę odwołująca zgłosiła w Urzędzie Skarbowym. Odwołująca rozlicza się jako przedsiębiorca i tym zajmuje się jej księgowa.

Mieszkania przeznaczone pod wynajem zostały nabyte przez męża odwołującej jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego.

Odwołująca z tytułu działalności gospodarczej zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 24 grudnia 2015r. do 3 sierpnia 2016r. oraz od 3 sierpnia 2017r.

W dniu 5 lutego 2019r. odwołująca dokonała zmiany w (...) poszerzając zakres prowadzenia działalności o wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

/ dowód z: akt ZUS, deklaracji zgłoszeniowej, zeznań świadków W. M. i M. M., zeznań odwołującej /

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie Ż. M. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, regulują przepisy ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019r., poz.300 ze zm.).

Zgodnie z art. 1 ustawy ubezpieczenia społeczne obejmują ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenia rentowe i ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące podlegają (z zastrzeżeniem art. 8 i 9) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Zgodnie z treścią art. 13 pkt. 4 ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy wskazano, że za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się osobę prowadzącą tę działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Art. 2 ustawy z 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j.: Dz. U.

z 2016 r. poz. 1829) definiował działalność gospodarczą, jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Obecnie obowiązująca ustawa z 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców (tj. Dz.U. z 2019r., poz.1292) podobnie jak w poprzedniej ustawie stanowi w art. 3, że działalność gospodarcza jest to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

W orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, iż niewątpliwe stwierdzenie, że w danym wypadku mamy do czynienia z działalnością gospodarczą, wymaga ustalenia kumulatywnego spełnienia kilku przesłanek, gdyż działalność taka charakteryzuje się specyficznymi właściwościami. Chodzi o takie elementy, jak jej profesjonalny charakter, podporządkowanie regułom opłacalności i zysku lub zasadzie racjonalnego gospodarowania, działanie na własny rachunek, powtarzalność działań oraz uczestnictwo w obrocie gospodarczym (uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 11 maja 2005r.III CZP 11/5 Lex 148429).

Ocena, czy działalność gospodarcza jest wykonywana, należy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero w następnej kolejności - do ich kwalifikacji prawnej.

Decydującego znaczenia dla uznania czy prowadzona jest pozarolnicza działalność gospodarcza nie ma wpis do ewidencji działalności gospodarczej, gdyż ma on jedynie charakter deklaratoryjny. Istotne znaczenie w tym zakresie ma okoliczność, czy działalność gospodarcza była faktycznie prowadzona (por. wyroki Sądu Najwyższego z 25 listopada 2005r. I UK 80/05, z 14 września 2007r. III UK 35/07), przy czym samo prowadzenie działalności gospodarczej jest ujmowane szeroko. Obejmuje bowiem nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu

tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych, czynności przygotowawcze i organizacyjne, których zadaniem jest stworzenie właściwych warunków do jej wykonywania np. użytkowanie lokalu i narzędzi służących do jej prowadzenia, zakup towarów, poszukiwanie klientów, załatwianie spraw urzędowych itd. Działalność musi być też prowadzona w celu osiągnięcia dochodu (zarobku) rozumianego jako nadwyżka przychodów nad poniesionymi kosztami.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania niniejszej sprawy Sąd stwierdził, że odwołująca Ż. M. prowadziła działalność gospodarczą związaną z najmem lokali poczynając od 3 sierpnia 2017r. Sąd przyjął taką właśnie datę rozpoczęcia tej działalności, a nie datę od kiedy odwołująca wynajęła pierwszy lokal (10 sierpnia 2017r.), bowiem odwołująca z tym dniem zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Nadto przed wynajęciem lokalu M. M. musiała niewątpliwie przedsięwziąć pewne czynności związane chociażby z przygotowaniem oferty. Nie ma przy tym znaczenia, że zgłoszenia do ewidencji działalności w tym zakresie dokonała dopiero w 2019r., gdy materiał dowodowy sprawy, a to zeznania odwołującej, jej męża - świadka M. M. oraz zgromadzona dokumentacja, w tym zwłaszcza przedłożone umowy najmu, jednoznacznie potwierdzają, że działalność w tym zakresie odwołująca faktycznie wykonywała od sierpnia 2017r. i świadczy ją do nadal. Pierwszy lokal odwołująca wynajęła w sierpniu 2017r., kolejny w 2018r. i potem zawarła umowy najmu na dalsze okresy. Nie są to więc działania o charakterze sporadycznym, incydentalnym, które dyskwalifikowałyby uznanie prowadzenia działalności gospodarczej, lecz mają charakter powtarzalny, wskazują na zamiar niekrótkiego prowadzenia działalności gospodarczej w celach zarobkowych, w sposób zorganizowany, dodatkowo mając na względzie, że o zorganizowanej działalności gospodarczej nastawionej na zysk z najmu nie decyduje liczba lokali (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2017r. II UK 621/15 Lex nr 2248732). Działalność tę odwołująca zgłosiła w Urzędzie Skarbowym.

Skoro od 3 sierpnia 2017r. odwołująca prowadziła działalność gospodarczą polegającą na najmie lokali mieszkalnych to podlega z tego tytułu obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd z mocy art. 477¹⁴ §2 k.p.c. w punkcie 1 wyroku zmienił częściowo zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

W pozostałym zakresie Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne, o czym orzekł w punkcie 2 wyroku. Chodzi w tym przypadku o wcześniejszy okres sporny, co do którego Sąd nie znalazł żadnych podstaw do stwierdzenia, że odwołująca w tym czasie rzeczywiście prowadziła działalność gospodarczą w rozumieniu wskazanym na wstępie rozważań. W tym czasie odwołująca po zakończeniu umowy spółki cywilnej w lipcu 2014r. była już w ciąży, o czym zresztą wiedziała. Działalność, którą jak twierdziła, miała zamiar podjąć, z góry była skazana na niepowodzenie, gdyż odwołująca – jak wynika z jej zeznań – nie miała znajomości regulacji umowy franczyzy, gdzie zastrzeżona była bardzo wysoka kaucja, na którą od początku odwołującej nie byłoby stać. Twierdzenia, że poszukiwała lokalu pod tę umowę także w latach późniejszych, nie świadczą o wykonywaniu przez nią działalności gospodarczej tym bardziej, że odwołująca była w tym czasie praktycznie nieustannie na zasiłkach chorobowych, macierzyńskich, opiekuńczym.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka